

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ КАДАСТРУ РИБ В УКРАЇНІ

В. О. Демченко

*Міжсвідомча лабораторія Моніторингу екосистем Азовського басейну
Інституту морської біології та Мелітопольського державного
педагогічного університету імені Богдана Хмельницького,
demvik.fish@gmail.com*

В сучасних законодавчих нормах ведення кадастру тваринного світу є обов'язковою умовою. Згідно ідеї він повинен стати основою у прийнятті управлінських рішень. Особливо важливим він є в рамках охорони видів, які внесені до Червоної книги України та Міжнародних конвенцій.

Згідно законодавства підставою для внесення до Червоної книги України певного виду тварин є дані про його чисельність та динаміку, ареал і зміни умов існування, які підтверджують необхідність вжиття термінових заходів для їх охорони. Нажаль, по відношенню до риб в Україні дані дослідження мають епізодичний чи регіональний характер.

Основними проблемами ведення іхтіологічної частини Національного кадастру рослинного і тваринного світу є відсутність:

- мережі фахівців, які мають право та навички здійснювати роботи з оцінки угруповань риб у водоймах України;
- уніфікованих методів обліку видів риб, адаптованих для різних гідроекосистем;
- чіткої системи фінансування робіт з ведення кадастру;
- доступного та уніфікованого програмного забезпечення для накопичення та обробки зібраних даних;
- чітких законодавчо визначених підходів щодо авторських прав на використання зібраних даних.

Саме тому для виконання однієї з першочергових задач ведення кадастру риб нами була організована робота зі створення карт поширення видів у прісноводних та морських водоймах України. Така база даних мала на меті спростити накопичення та систематизацію відомостей про місця реєстрації видів. Основними джерелами виступили літературні джерела, фауністичні зведення за регіонами, дані каталогів зоологічних колекцій, власних досліджень.

Дані щодо поширення видів мають декілька рівнів прив'язки: на рівні координат, на адміністративному (область, район, населений пункт), басейновому (басейн, підбасейн, водойма), природоохоронному (до якої природоохоронної території належить водойма чи її ділянка). Важливим елементом бази даних є можливість здійснення різноманітних запитів з

використанням критеріїв відбору на рівні років, історичних періодів, категорій видів чи конкретної водойми. Всі запити з легкістю інтегруються до ArcGIS Online і є доступними до вільного перегляду в мережі Інтернет.